

Τράπεζα Θεμάτων Ιστορία Β' Λυκείου

GI_V_IST_0_14751

ΟΜΑΔΑ Α**ΘΕΜΑ 1****1.α.**

(1) Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ιστορικές πληροφορίες:

1. Θέματα» στο Βυζάντιο ονομάζονται:

- α. διοικητικές περιφέρειες του Βυζαντινού κράτους.
- β. εγκαταστάσεις Σλάβων στην επικράτεια του Βυζαντινού κράτους.
- γ. μεγάλες εκτάσεις γης που ανήκουν αποκλειστικά στην Εκκλησία.
- δ. μεγάλες εκτάσεις γης που ανήκουν αποκλειστικά στον Βυζαντινό αυτοκράτορα.

2. Ιδεολογική βάση του κινήματος της Εικονομαχίας ήταν:

- α. οι θρησκευτικές απόψεις της Εκκλησίας της Ρώμης.
- β. οι ανεικονικές αντιλήψεις των κατοίκων των ανατολικών επαρχιών της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας.
- γ. οι αποφάσεις των Οικουμενικών Συνόδων.
- δ. ένας σεισμός μεταξύ Θήρας και Θηρασίας.

3. Ο Νικηφόρος Α΄:

- α. πήρε τολμηρά δημοσιονομικά μέτρα που ονομάστηκαν κακώσεις.
- β. συνέχισε την οικονομική πολιτική της αυτοκρατορίας Ειρήνης.
- γ. παραχώρησε φοροαπαλλαγές στην Εκκλησία.
- δ. υμνήθηκε για τη δημοσιονομική του πολιτική από τον χρονογράφο Θεοφάνη.

4. Ο Ιωάννης Βατάτζης:

- α. ίδρυσε την Αυτοκρατορία της Τραπεζούντας.
- β. ανέκτησε την Κωνσταντινούπολη από τους Λατίνους.
- γ. κατέστησε την Αυτοκρατορία της Νίκαιας διεθνώς υπολογίσιμη δύναμη.
- δ. επέβαλε δυσβάσταχτη φορολογία στους φτωχούς αγρότες.

5. Μετά την εμφάνιση της τυπογραφίας πρόσβαση στη γνώση απέκτησαν:

- α. οι κάτοικοι των επαρχιών της Δυτικής Ευρώπης.
- β. όλα τα στρώματα του πληθυσμού των κρατών της Δυτικής Ευρώπης.
- γ. οι κληρικοί της Δυτικής Ευρώπης.
- δ. οι κάτοικοι των πόλεων της Δυτικής Ευρώπης.

(μονάδες 5)**Απάντηση:** 1-α, 2-β, 3-α, 4-γ, 5-δ

(2) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα από τον αριθμό που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση.

1. Τον κορμό του πληθυσμού στο βυζαντινό «χωρίο» αποτελούσαν οι ελεύθεροι αγρότες.
2. Τον 11ο αι. η σημαντικότερη απειλή για το Βυζάντιο ήταν οι Οθωμανοί Τούρκοι.
3. Η Βενετία θεωρήθηκε Τρίτη Ρώμη και η Ιταλία φιλοδόξησε να γίνει κληρονόμος της πνευματικής και πολιτικής παράδοσης του Βυζαντίου.
4. Τρεις προδρομικές μορφές του Ανθρωπισμού ήταν ο Δάντης ο Πετράρχης και ο Βοκκάκιος.
5. Η Μεταρρύθμιση δεν επέφερε σημαντικές μεταβολές στη νοοτροπία και τις κοινωνικές σχέσεις των λαών της Δ. Ευρώπης.

(μονάδες 5)

Απάντηση: 1. Σωστό, 2. Λάθος, 3. Λάθος 4. Σωστό 5. Λάθος

1.β. Να αποδώσετε το περιεχόμενο των ιστορικών όρων *αλληλέγγυον*, *φυσιοκράτες*.

(μονάδες 8+7=15)

Αλληλέγγυον: νόμος που επιβλήθηκε από τους Μακεδόνες και αποτέλεσε το μεγαλύτερο πλήγμα κατά των Δυνατών. Το αλληλέγγυον υποχρέωνε τους εύπορους γείτονες να καταβάλουν τους φόρους των φτωχών αγροτών της κοινότητας.
(η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 39 του σχολικού βιβλίου)

φυσιοκράτες: Εναντίον της οικονομικής αντίληψης του μερκαντιλισμού (δηλαδή, του κρατικού παρεμβατισμού, που περιόριζε την ελεύθερη οικονομική δραστηριότητα) στρέφονται οι οικονομολόγοι που ονομάζονται *φυσιοκράτες*, καθώς και οι οπαδοί της φιλελεύθερης οικονομίας. Οι φυσιοκράτες θεωρούσαν τη γεωργία ως βασική πηγή πλούτου και πίστευαν ότι έπρεπε να εφαρμοστούν και στην οικονομία οι νόμοι της φύσης, που δεν εμποδίζουν την ελεύθερη οικονομική δραστηριότητα. Οι σπουδαιότεροι φυσιοκράτες ήταν ο Κεναί (1694-1774), ο Γκουρναί (1712-1759) και ο Τυργκό (1727-1781). Όπως φαίνεται, ο αγροτικός χαρακτήρας της γαλλικής οικονομίας επηρέασε τους Γάλλους αυτούς οικονομολόγους στη διαμόρφωση της οικονομικής τους αντίληψης. (η απάντηση βρίσκεται στη σελ. 170 του σχολικού βιβλίου)

ΘΕΜΑ 2**2.α Πώς διαμορφώθηκαν οι σχέσεις του Βυζαντίου με την Αγία Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία του Γερμανικού Έθνους επί Όθωνος Α΄;****(μονάδες 12)**

Ο αυτοκράτορας Νικηφόρος Φωκάς ακολούθησε με ευλάβεια την πολιτική των προκατόχων του στην Ιταλία για να προστατεύσει τις εκεί βυζαντινές επαρχίες από τους Άραβες και να ενισχύσει τη βυζαντινή επιρροή στη Ρώμη και στα ημιαυτόνομα κρατίδια της κεντρικής Ιταλίας. Μετά τη στέψη του Όθωνος Α' ως αυτοκράτορα των Ρωμαίων (962) και την ίδρυση της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας του Γερμανικού Έθνους, τα κρατίδια αυτά έγιναν το μήλο της έριδος μεταξύ του Βυζαντίου και της Γερμανικής Αυτοκρατορίας. Ο Νικηφόρος Φωκάς αρνήθηκε να αναγνωρίσει τον αυτοκρατορικό τίτλο του Όθωνος και απαίτησε την αποχώρησή του από τα βυζαντινά εδάφη που είχαν κατακτήσει πρόσφατα οι Γερμανοί. Από τις πρεσβείες που ανταλλάχθηκαν σπουδαιότερη ήταν αυτή του επισκόπου Κρεμόνας Λιουτπράνδου (968). Οι διαπραγματεύσεις όμως κατέληξαν σε ναυάγιο και ο πρεσβευτής αναγκάστηκε να επιστρέψει άπρακτος στη χώρα του. Οι σχέσεις, πάντως, των δύο αυτοκρατοριών βελτιώθηκαν επί Ιωάννη Τζιμισκή, ιδίως από τότε που ο διάδοχος του Όθωνα Α', ο Όθων Β', έλαβε ως σύζυγο την ανεψιά του βυζαντινού αυτοκράτορα Θεοφανώ. Η Θεοφανώ έφερε στην αυλή των Οθωνιδών τις συνήθειες και τις παραδόσεις του βυζαντινού πολιτισμού. Οι ιταλικές κτήσεις, όμως, χάθηκαν οριστικά για το Βυζάντιο το 1071, όταν τις κατέκτησαν οι Νορμανδοί.

(Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 42 του σχολικού βιβλίου)

2. Γιατί υπογράφηκε η Συνθήκη του Καμποφόρμιο (1797) και ποια ήταν τα αποτελέσματά της;**(μονάδες 13)**

Εκφραστής της πολιτικής της γαλλικής αστικής τάξης που, αφού εδραίωσε τη θέση της στο εμπόριο και τη βιομηχανία στη χώρα της, άρχισε να διεκδικεί την κυριαρχία της στην Ευρώπη υπήρξε ο Ναπολέοντας. η φιλόδοξη πολιτική τροχιά του οποίου άρχισε όταν κατέστειλε με επιτυχία τη βασιλική αντεπανάσταση του 1793. Στη συνέχεια ως επικεφαλής των γαλλικών στρατευμάτων ανάγκασε σταδιακά τις ευρωπαϊκές χώρες που συμμετείχαν στον πρώτο αντιγαλλικό συνασπισμό (1792-1797) να συνθηκολογήσουν.

Οι Αυστριακοί με τη Συνθήκη του Καμποφόρμιο (17 Οκτωβρίου 1797) αναγνώρισαν στη Γαλλία την κυριαρχία των περισσότερων εδαφών (ιταλικών και αυστριακών) που κατέλαβαν τα γαλλικά στρατεύματα. Με την ίδια συνθήκη περιήλθαν στη Γαλλία τα Επτάνησα που μέχρι τότε ανήκαν στη Γαληνοτάτη Δημοκρατία της Βενετίας, η οποία καταλύθηκε τότε από τα στρατεύματα του Ναπολέοντα.

(η απάντηση στη σελ.181 του σχολικού βιβλίου)

Επιμέλεια: Χαιρέτη Αγγελική